

יביע אומר

בראשות הגאון רבי יגאל כהן שליט"א

גיליון מס' 320

פרשת נשא

מאמר השבוע
מאת ראש המוסדות
יהודי יגאל כהן שליט"א

חג
שבועות
שמח

ישראל מעל המזל

לפני ה' יתברך: "מה התועלת בכל השקר הגדול שתתן לי, ונהרי ראיתי בכוכבים שלי (אברהם ה'ה אסטרוולוג ממחה) שאיני ראוי להוליד ולא יהיו לי ילדים". השיב לו על זה הבורא יתברך: "לא יירשך זה [אליעזר, עבד אברהם] כי אם אשר יצא ממעיך הוא יירשך". ואז: "ויצא אתו החוצה ויאמר הבט נא השמימה וספר הכוכבים אם תוכל לספר אותם ויאמר לו פה יהיה ורעך" (שם, ה) - אמר לו הקב"ה לאברהם: "צא מאצטגנינות שלך, שאין מזל לישראל". כלומר, שאתה אברהם מעל כל המזלות, ובעזרת המעשים שלך תוכל לשנות את המזל. ובאמת כך קרה, וברוך ה', נולד ממנו יצחק אבינו ע"ה.

אדם שמתפלל לבורא עולם ובוטח בו במאת האחוזים, יכול לשנות את כל מצב המזלות שהוא נולד בו. ששמעתי בשם הרב אלימלך בידרמן, שספר על רב גדול שגר בירושלים ויודע ומבין בחכמת פה ה'ז, ובכך הוא עוזר ליהודים, שעל ידי שקורא להם בכף ה'ז הוא אומר להם מה הם צריכים לתקן. בעשרת ימי תשובה - בין ראש השנה ליום הכפורים - הוא מסתגר בחדרו ואינו מקבל קהל. פשוטאל מדוע דוקא בימים חשובים אלו הוא בוחר שלא לקבל קהל ולעזר לאחרים, השיב ואמר: "אם תצלמו בתקופה זו את כפות ידיכם במכונת צלום, תמצאו שבמשך עשרת ימי תשובה כל הקווים שבכף ה'ז משתנים - קו הפרנסה, החיים, הזוגיות, הילדים... הכל משתנה לפי מעשי האדם, כך שקעת אין תועלת בדבר".

נכון הדבר, שכל אחד מאתנו נולד במזל מסים, אבל המזל תלוי גם במעשים שלנו, וכמו שאנו אומרים (בפיט ונתנה תקף) 'תשובה תפלה וצדקה מעבירין את רע הגזרה'. ועל זה כותב רבנו בחיי: "מי שבוטח בזולת הבורא יתברך" - שסומך על חכמתו עשרו ונחבריו - "מסיר האלקים השגח" תו מעליו ומניח אותו ביד מי שקטח עליו", כלומר, הוא נשאר עם המזל שהוא נולד בו ומפסיד בזה את השגחתו של בורא עולם שהיא מעל המזל ואינה תלויה בשום דבר אחר. מתוך ספרו של הרב יגאל כהן "שער הביטחון".

מלמד אותנו רבנו בחיי, כי הבטחון בה' יתברך מביא לאדם מנוחת הנפש, מפני שאם אינו בוטח בקב"ה, בהכרח בוטח הוא בכחות אחרים - כמו בני אדם אחרים או מזלות, או שסומך על כוח וחקמתו שלו. אדם הבוטח בכחות אחרים, הקב"ה מסיר ממנו השגחתו המיוחדת, והוא נתן בידי מי שהוא בוטח בו.

כל אדם בעולם נולד בזמן מסים ובמזל מסים, יש כאלו שנולדו במזל של עשירות וככל מה שהם נוגעים נהפך לזהב, ויש חלילה להפך, שנולדו במזל של עניות שאף שהם חכמים מאוד, בכל דבר שהם מתעסקים הם מפסידים.

יש אדם שנולד במזל של בריאות, ואף אם הוא אוכל דברים שאינם בריאים ואינו דואג להתעמר לות גופו וכדו', בכל זאת הוא בריא ומתפקד מצוין. לעמיתו יש אחד שנולד במזל של חלי, וגם אם הוא משתדל לאכל אכל בריא ולהתעמל, עדין הוא מרגיש חולה וכל הזמן מבקר אצל הרופאים. וכך הדבר לגבי כל ענייני האדם. יש שנולדו במזל של זוגיות טובה, ומיד כשמגיע לפרקו מוצא את בת זוגו משרש נשמתו, ולעמיתו יש שנולדו במזל של חסר זוגיות, שאינו מוצא את בת זוגו בקלות, וגם לאחר שכבר מצא כל הזמן הם רבים. כך גם לגבי מדות, יש אחד שהוא בעסן גדול, ולעמיתו יש אחד שאינו מרגיש שום צרך לבעס. וכך הדבר גם לגבי ילדים וכל שאר העניינים שיש לאדם בעולם.

רבותינו בגמרא (שבת קנו.) מלמדים אותנו: 'אין מזל לישראל', דהינו שעם ישראל הם למעלה מההשפעה של המזלות, שכל יהודי אף אם חלילה הוא נולד במזל של עניות, הוא יכול לשנות את המזל שלו לחלוטין ולהפך להיות עשיר, וזאת על ידי המעשים והמחשבות שלו. בדיוק כמו שאברהם אבינו נולד במזל שלא היו לו ילדים, וכשבורא עולם הבטיח לו: "אל תירא, אברהם, אנכי מגן לך, שברך הרבה מאד" (בראשית טו, א), טען אברהם לפניו: "מה תתן לי, ואנכי הולך עריני... הן לי לא נתתה זרע ונהנה בן ביתי [אליעזר] יורש אתי" (שם ב-ג) - אמר אברהם

מאמר השבוע

הנהגות מרן

שאלות ותשובות

דוד המלך

לאשת החיל

פנינים מהפרשה

מוסר עם סיפור

פניני הדף היומי

המסעדה

יש לכם שמחה במסעדה?
ברית חתונה בר מצוה.

יחידה הסטלה לקיים סעודת נעים באווירה חמה לאנשים שאין להם בתרבות של 400 ש"ח המשתלבת ב"מסעדה" תרין שותפים להכיל למעלה מסאה ועשרים איש להצלחתכם

להשתתפות חייגו: 03-8000770

קו לשאלות בהלכה
מבית "ביע אומר"
055-6888100

זמני מניסה ויציאת השבת
הזמנים לפי לוח "אור החיים"

יום	ת"א	חיפה	ב"ש
כניסה:	19:24	19:27	19:24
יציאה:	20:15	20:18	20:17
ר"ת:	21:10	21:14	21:13

בירושלים: לנחגים 40 דקות 19:06

הנהגות מרן

רבנו הרב עובדיה יוסף זצ"ל

מקדש ה' בוננו יידן הבניין והתיקון

בתפילת מוסף של החגים אנו מבקשים: "הראנו בבניינו שמחנו בתיקונו". כלומר, "הראנו בבניינו" – שנזכה לראות את בית המקדש השלישי בנוי. אך מהו שאנו מוסיפים "שמחנו בתיקונו", איזה תיקון יהיה בבניין בית המקדש שזה עתה נבנה, ומדוע נשמח בתיקון זה?

אולם, כבר עמדו רבים על מה שנראה כסתירה אודות הבית השלישי, האם ירד מן השמים או ייבנה על ידי ישראל. ובספר "ערוך לנר" כתב שאין סתירה בין הדברים. אלא באחרית הימים, כשם שבתחיית המתים שתתרחש אז ישובו הנשמות אל תוך גוף הגשמי, כך ירד בית מקדש רוחני ויכנס אל תוככי בנין בית המקדש הגשמי שיבנו ישראל. עיין שם. ולפירושו יש לפרש: "הראנו בבניינו", זו הבנייה הגשמית שאנו נבנה, אך עדיין לא נשמח בו משום שיהיה זה בעינינו כבנין יפה בדומה לבניינים יפים רבים הקיימים בעולם, שהרי לא שרתה בו שכינה ואיננו מתוקן לעבודת בית המקדש. לפיכך ממשיכים ואומרים "שמחנו בתיקונו", זוהי כניסת המקדש הרוחני לתוכו, אשר יתקן אותו ויעשהו ראוי לשימוש הרוחני.

ובסוכת מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל שמעתי מפי קדשו שפירש: שבת המקדש עתיד לרדת לעולם בשלימותו, אבל ישאיר הקב"ה לישראל תיקונים לחבר ולתקן בו, כדי שיהיו שותפים בעשייתו (וכעין שרואים היום שמביאים מבנה מוכן על גבי משאית, ולאחר שמנוף מורידו ומניחו על משטח אדמה, באים פועלים ומחברים אותו לתשתיות ומסיימים את בנייתו בתיקונים המשלימים את הנדרש, עד היותו ראוי לשימוש). וזהו שאנו מתפללים: "הראנו בבניינו" – כשהוא יורד בנוי, ואנו רק רואים אותו בתפארתו. ומוסיפים לומר: "שמחנו בתיקונו" – במה שנהיה אנו עצמנו שותפים בתיקונו, ונשמח בזכות הגדולה שתיפול בחלקנו (האדם במעגל השנה מאת הגאון הרב זמיר כהן שליט"א)

שאלות ותשובות

מאת הרב יצחק כהן שליט"א

שאלה: האם מותר לכהן להתחתן עם בחורה שההורים שלה התגיירו לפני שהיא נולדה?

תשובה: אסור לכהן לישא גיורת וכן אסור לכהן לישא אישה שאביה ואימה התגיירו, אבל אם רק אחד מהם התגייר מותר לישא אותה. ואם התחתן בדיעבד עם בת גרים אינו צריך לגרשה (שו"ע אבן העזר סימן ז סעיף כא).

שאלה: מי שעושה עיסת בצק העשויה מקמח תפוז"א וקמח חיטה, האם חייב בהפרשת חלה?

תשובה: אם אין שיעור של הפרשת חלה (1,200 גרם ללא ברכה, 1,560 גרם עם ברכה) מהקמח חיטה, פטור מלהפריש חלה, ורק קמח אורז עם קמח חיטה מצטרף אם קמח החיטה ניכר בטעמו יותר מהקמח אורז (שו"ע יורה דעה סימן שכ סעיף ט, וספר קדושת הארץ עמ' כה).

שאלה: הזמנתי מונית ועד שהמונית הגיעה מצאתי טרמפ וביטלתי את המונית האם אני חייב לשלם על המונית?

תשובה: אם המונית כבר יצאה לכיוון צריך לבקש מחילה ולהסתדר עם תשלום על הדלק שהנהג בזבו להגיע, ועוד יתכן שהיה לו נסיעה אחרת ולא לקח אותה בגלל הנסיעה הזו ולכן צריך לפצות אותו, אולם אם הנהג עדיין לא יצא או שגם כך הוא מסתובב בדרכים ולא נגרם לו מזה נזק אין צריך לפצותו עיין שו"ע חו"מ (סי' שלג סעי' א ובש"ך שם ס"ק ז).

שאלה: סגרתי אם אדם שאמכור לו את הרכב ב-20000 ₪ ואח"כ מישוה הציעה לי 23000 ₪ האם מותר לי לבטל אם הראשון?

תשובה: אם המצב היה שהכל כבר סגור ורק צריך להעביר את הכסף דהיינו שכבר ראה את הרכב וסגרו מחיר, אע"פ שמן הדין מותר לו לחזור מ"מ כתב מרן בחו"מ (סי' רד סעי' ז) וז"ל: "הנושא ונותן בדברים בלבד הרי זה ראוי לו לעמוד בדיבורו אע"פ שלא לקח דמים ולא רשם כלום, וכל החוזר בו בין לוקח בין מוכר הרי זה מחוסרי אמנה ואין רוח חכמים נוחה הימנו" עכ"ל, (וצריך לדעת שגם לקונה השני יש איסור אם יודע שמישהו אחר כבר רוצה לקנות זאת כמו שכתב מרן בחו"מ ר"ז סעי' א) ואם לא סגרו והם רק במשא ומתן, נראה דשפיר יכול לחזור בו עיין ברמ"א שם.

דוד המלך

מאת הרב אליהו עמו שליט"א

לאורו נלך הכבוד המסתורי

ברצוני לשתף אתכם בסיפור מדהים שסיפר לי יהודי יקר ששמע זאת מבעל המעשה. בעיר אשדוד, התגורר יהודי בשם רבי יוסף והבה, רבי יוסף היה גבאי בית הכנסת, ובכל פעם כשמרן הגאון רבנו עובדיה יוסף היה מגיע לעיר אשדוד, היה הולך למסור שיעור בבית הכנסת של אותו גבאי, למרות שלא היה בו ציבור גדול, רבים מתושבי העיר התפלאו, מדוע מרן הגר"ע יוסף רוחש חיבה יתרה? הוא חיך, ולאחר מכן סיפר סיפור שרק הוסיף תמיהה על תמיהתם, רבי יוסף סיפר שפעם אחת התקשר ללשכת מרן הגר"ע יוסף וביקש לשוחח עמו, המזכיר ענה, שמרן נמצא כעת בפגישה עם אנשים חשובים, ואינו יכול לקבל שיחות כרגע, אך רבי יוסף אמר למזכיר, לומר למרן שזה יוסף והבה מאשדוד ותראה שהוא יענה, בתחילה לא נטה המזכיר לעשות כדברי רבי יוסף, אבל רק, אך אחרי רבי יוסף איים עליו שאם מרן

כשעליתי לארץ ישראל מרן הרגיש כלפי הכרת הטוב, ובכל פעם שאני מזמין אותו למסור שיעורים, הוא לא מהסס ובא לאשדוד ומכבד אותי. מרן לימד אותנו עד היכן צריכים להגיע בהכרת הטוב, תורה עם דרך ארץ, יהי רצון שנזכה להלך לאורו. (מתוך הספר "המלך דוד")

**לרכישת ספרי הרב אליהו עמר:
'מעבר לסגלה' על הזרע שמשוין.
'המלך דוד' על ספר שמואל א.
הכנסו ל: אופקים בוקס או בַּנִּיד
055-67-25-138**

ישמע שסירב להעביר את השיחה, הוא מאוד יכעס עליו, רק אז נאות המזכיר לשאול את מרן, האם להעביר לו את השיחה, כששמע מרן שרבי יוסף על הקו, אמר למזכיר להעביר לו את השיחה, המזכיר שמח בליבו ששמע לעצתו של רבי יוסף, כי אם מרן עצר את כל עיסוקיו כדי לשוחח עימו, זה סימן שהוא איש חשוב מאוד. כעת התעצמה תמיהת המכרים של רבי יוסף והבה, מה סוד הקסם שלו, שמרן מכבד אותו כל כך, ולאחר הפצרות נעתר רבי יוסף ולספר להם את סוד חיבתו של מרן כלפיו. היכרותי עם מרן – סיפר רבי יוסף – החלה במצרים בבית הכנסת 'אהבה ואחוה', כשמרן שימש שם כסגן הרב הראשי, באותם שנים ביצר ורומם את חומת הדת והכשרות במצרים, חלק מחברי הקהילה היהודית לא היו שומרי תורה ומצוות, ואף התנכלו למרן, מרן סבל את חרפתו בדומיה, אך אני ועוד כמה חברים שהכרנו בגדלותו של מרן, לא נתנו לרוחות הזרות להטעות אותנו, ונלחמנו באותם אנשים למרות היותם 'תקיפים', לאחר שלוש שנים עזב מרן את מצרים ושב לארץ ישראל, וכך נותק הקשר, לאחר שנים

יביע אומר

פנינים מהפרשה

לאשת החיל

הא מטען

מתן תורה - חירות הנשמה

במבט ראשון נראה שחג הפסח וחג השבועות, אינם קשורים אחד לשני, אולם מרן הגאון רבי רחמים חי חויתה הכהן זצ"ל בספרו "כתר כהונה" (דרוש ח"י לשבת כלה), מותח קו ישיר ביניהם, וטוען שחג הפסח לא בא אלא בשביל חג השבועות, כמו שהורה ה' למשה עוד לפני שיצא למצרים: "בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלהים על ההר הזה" (שמות ג, יב) - המטרה הסופית של יציאת מצרים זה קבלת התורה. והחוט המקשר ביניהם הוא ספירת העומר שבאה "להדק ולקשר חג הפסח וחג החירות עם חג השבועות חג התורה".

וכיצד חג השבועות משלים את חג הפסח? את חג הפסח אנו חוגגים לזכר חירות הגוף שנגאלנו משיעבוד מצרים. אולם חירות הגוף כשלעצמה איננה חירות גמורה, ואדרבא, יכולה היא להביא נזק בכנפיה. אדם הזוכה לחירות הגוף בלבד, עלול להתנהג כבהמה שמשלחים אותה לחפשי והיא הולכת ומזיקה את הבריות. אומה שלימה שזוכה לחירות הגוף בלבד, מבלי חוקים ומשפטים ושופטים ועונשים, מיום ליום יתרבה בה פשע ורשע וחרב איש באחיו. זה מה שקרה ברוסיה כשהפסיק שלטון הקומוניזם - כל הפשיעה והעבריינות צצו מתחת לאדמה והפכו לנורמה.

כשיצאו ישראל ממצרים, השיגו אמנם חירות גופנית, אך עדיין לא קנו חירות שלימה, עד שבא מתן תורה והשלים להם את חירות הנשמה. התורה הקדושה משחררת את נשמת היהודי מן העבדות הגדולה והשיעבוד ליצרו הרע, וכמאמר המשורר רבי יהודה הלוי זצ"ל (בפיטו "ה' נגדך כל תאוותי" שאומרים ביום הכפורים) "ואיכה אעבוד צורי בעודי אסיר יצרי ועבד תאותי".

לאחר יום ראשון של פסח שבו השגנו חירות הגוף, אנו מיד מכינים עצמנו לחירות הנשמה. ולחירות זו דרושה הכנה גדולה, ולכן מליל שני של פסח אנו מתחילים בספירת העומר למשך שבעה שבועות, כענין ספירת שבעה נקיים של הכלה, ובסיומם בא חג שבועות אשר בו באו עם ישראל הכלה הכלולה בברית יחד עם מלך מלכי המלכים הקב"ה.

ולפי זה מבאר הגאון רבי חויתה את ההבדל בין הקרבן של פסח לקרבן של שבועות. בחג השבועות מביאים את שתי הלחם מחיטים שהם מאכל אדם, ואילו בחג הפסח קרבן העומר בא דוקא מן השעורים שהם מאכל בהמה. מה נשתנה חג הפסח מחג השבועות? אלא שבחג הפסח שהשגנו רק חירות הגוף, מקריבים מאכל בהמה, אבל אחרי שספרנו חמישים יום ומגיע חג מתן תורה שבו אנו משיגים חירות שלימה ומגיעים למדרגת האדם השלם, אנו מקריבים מאכל אדם, להורות שעל ידי התורה השגנו חירות של בני אדם ולא חירות של בהמות.

ענין זה בא לידי ביטוי נפלא גם בבריאה. כחודש ניסן שבו חל חג הפסח, אנו מברכים ברכת האילנות שהתחילו להוציא פרחים שאינם אלא התחלה ולא התכלית, ואילו בחודש סיון, בבוא חג השבועות, יגמר בישול הפרי ויגיע לתכליתו. חירות הגוף שהשגנו בחג הפסח אינה אלא התחלה בעלמא, והתכלית והגמר הם בחג השבועות, חג מתן תורה.

תלמידו של רבי חויתה - הגאון רבי בוגיד סעדון זצ"ל בספרו "מגיד חדשות" (ח"ט עמ' קצ"ד) לומד זאת מדרשת חז"ל על הפסוק שנאמר על עשרת הדברות "חרות על הלוחות" (שמות לב, טז): "אל תקחי חרות אלא חירות, שאין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה", שבאו לומר שלא נחשוב שדי בחירות משיעבוד מצרים, שהרי אפשר שיבואו עוד מצרים אחרים וישלטו בנו ח"ו, אבל החירות העצמאית המובטחת היא ע"י חרות על הלוחות, דהיינו על ידי שקיבלנו את התורה.

ותלמיד תלמידו של רבי חויתה - מרן ראש הישיבה הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א בספרו "קובץ מאמרים" ח"ב (עמ' ס"ו) ביאר בזה טעם בעל הלכות גדולות הסובר שמי ששכח ולא ספר לילה אחד, לא יוכל לספור שאר הלילות בברכה. וכן נפסק בש"ע להלכה מטעם סב"ל. ולכאורה תמוה, שהרי כל לילה מצוה בפני עצמה וברכה בפני עצמה, וא"כ למה יפסיד שאר הברכות? אבל לפי האמור מוכן, כיון שלא ספר לילה אחד נמצא שניתק את הקשר בין פסח לשבועות, ומה יועיל לספור עוד בשאר הלילות, לכן ימנה שאר הלילות בלא ברכה.

כאשר עלה מורנו רבי חויתה הכהן לחונן את אדמתה של ארץ הקודש בשנת התשי"ד, היה זה שנים אחדות אחר השואה והקמת מדינת ישראל. האוירה ברחוב הלללי הייתה כי כל לאומיות עמנו נובעת מכך שיש לנו מדינה וצבא וכו', ובלעדי זה לא היה לנו קיום על פני האדמה.

רבי חויתה נחרד ממשחבה זו ופעל לשרש דעה זו. אפילו כאשר אנשי ממשל חופשיים היו פוקדים את מעונו, היה מדבר איתם על הטעות הגדולה של הפרדה בין הדת ללאומיות. באחת השנים, בשבת שלפני חג השבועות (הנקראת 'שבת כלה'), עמד ודרש את הרעיון הנ"ל הנלמד מחג הפסח וחג השבועות, המוכיח כי חירות עם ישראל ולאומיותו אינה נובעת אלא מכח תורתו, וכמו שאמר רבי סעדיה גאון "אין אומותינו אומה אלא בתורתיה (תורה שבכתב ותורה שבעל פה)".

"צא וראו", אמר רבי חויתה, "הלא אין זו הפעם הראשונה שהיתה לנו עצמאות ומדינה, כבר שתי פעמים היתה ארץ ישראל בידינו עם מלכות מסודרת וצבא חזק, והכל אבד מידינו בחרבן בית ראשון ובית שני כאשר סרנו מדרך התורה והמצוות. כל זכיינו בארץ ישראל היא רק מכח קיום התורה והמצוות, כמו שכתוב "ויתן להם ארצות גוים ועמל לאומים יירשו - בעבור ישמרו חוקיו ותורותיו ינצורו" (תהלים קה, מד).

עוד הוסיף שלא לחנם נתן ה' בלב ראשי המדינה לציין את יום עצמאות המדינה בין חג הפסח לחג השבועות, "להורות לנו שאי אפשר לחירות גופנית בלי חירות רוחנית, ואין להפריד בין הדת ובין הלאומיות אלא הם קשורים יחד כשלהבת הקשורה בגחלת".

ובאמת, רואים עד כמה צדק ועד כמה עיניו ראו נכוחה. אותם רעיונות של ציונות בלי תורה,

רבי חיים מברסק זצ"ל מלמד אותנו משל נפלא המתאר את החיים כהווייתם בעולם הזה, וכך המעשה, יום אחד, יהודי עולה לאוטובוס עם מטען כבד בידו, מזוודה גדולה, הנהג מיד רואה אותו ואומר לו "יש תא מטען, תשים את המזוודה בתא המטען שלא יהיה לך קשה בנסיעה". האיש מתעקש ולא מסכים, הוא אומר "לא, אני לא מאמין בכך, אתם תגנבו לי את המזוודה, אני לא מוכן לשים בתא מטען, אני אקח את המזוודה איתי בידיים". הנהג מנסה לשכנע ולבסוף קולט שהאיש מתעקש, אז הוא עוזב אותו לפשעו. הנסיעה מתחילה, הנוסעים עולים ועולים, הנהג צפוף, עומס, ליהודי שלנו קשה מאוד להחזיק את המזוודה הכבדה עליו, הידיים שלו כבר מתנפחות מרוב מאמץ. נסיעה ארוכה ומייגעת עברה עליו. בסוף הנסיעה, הוא בא לנהג שוב ואומר לו "אני דורש פיצוי על הנסיעה הזו", על מה פיצוי? תמה הנהג. "הנסיעה הייתה לי קשה מאוד, כל הדרך המזוודה הכאיבה לי, לא היה לי נוח בכלל...", נהג האוטובוס עונה לו "בעיה שלך, אני אמרתי לך לשים את המזוודה בתא מטען, אתה התעקשת להחזיקה ביד".

ואומר הרב מברסק, כך אנשים יבואו לקב"ה לאחר 120 שנות חייהם בעולם הזה, ויתלוננו בפניו, ויאמרו לו היה לנו קשה בעולם הזה, היה לנו חיים מרירים, לא היה לנו כך וזה לא היתה דרכי וכו'... כל אחד לפי חסרונותיו והקשיים שלו יתלונן לפני השם יתברך. ומה השם יענה כביכול? 'עניין שלך, אני אמרתי לך "השלך על השם יתברך והוא יכלכלך", אני אמרתי לכם להשליך עליי הכול ואני אטפל, אבל אתה לא סמכת עליי, רצית לדאוג לכל לבד ולעשות בידיים, ולכן נתתי לך להסתדר לבד. פחדת שאני אגנוב לך משהו... מסר עצום שבעזרת השם ילווה אותנו לכל החיים...'

הקב"ה אמר להשליך עליו - הוא ידאג לכל, הוא יפרנס, הוא ירפא, הוא ינחם, הוא ילטף, הוא יגדל את הילדים, הוא יחתן אותם גם. הוא יאכיל את פיות משפחתנו, הוא יחתן רווקות, הוא ישמח, הוא יעזור, הוא ייתן כוחות להתמודד, הוא יאבחן והוא ייתן את המזור - כמו שהוא עשה עד היום, למה שהוא יספיק מחוץ? למה שנדאג למחרת? הוא דואג לנו ולכל עמו כל כך הרבה שנים. לא נסמוך עליו שימשיך לעשות זאת בכל כל התחומים! לא רק במה שנראה לנו.

הרה"ג עמרמי שליט"א אומר למה אנחנו לא דואגים לבריאות שלנו כמו לפרנסה? למה אנחנו לא מכינים כליה או כבד נוסף להשתלה או חס ושלום יקרה משהו, אבל כסף ועבודות נוספות ופנסיה ודאגות כאלו יש לנו בשפע. מה יהיה בעתיד ומה נאכל בפנסיה, ואין נחתן את הילדים. למה פה אנחנו כל כך דואגים ולא משליכים על הקב"ה? ובענייני בריאות אנחנו רגועים ובוטחים בהשם שהוא ימשיך לתפעל לנו את הלב והכליות והמעיים ועוד ועוד איברים שפועלים ואנחנו בכלל לא מודעים אליהם.. למה זה כך? משום שבבריאות אנחנו יודעים שאין לנו נגיעה, אנחנו יודעים שהשם יתברך הוא זה שמפעיל את הלב, ואין לנו דרך לעזור לו בכך. ואנחנו נשענים עליו וסומכים שהוא יעזור לנו להמשיך בבריאות, אבל בפרנסה זה פתאום נעלם. אנחנו חושבים שאנחנו יכולים להביא עוד כסף ולדאוג לעתיד... זוהי טעות. גם שם נשים מבטחנו בקב"ה שעושה היכול, בכל התחומים.

אין לנו אחר להישען עליו, והוא זה שאמר ורוצה שנשליך עליו, כי רק כך הוא יכול לדאוג לנו באמת. לא נהיה טיפשים שמחזיקים את המזוודה בידיים כל הנסיעה... כי הנסיעה עלולה להיות ארוכה ומייגעת, אם נשכיל להשליך על בורא עולם את כל העניינים, נשב רגועים ושאננים, נסתכל מהחלון על הנוף היפה במשך כל הנסיעה בעולם הזה... בכך זכינו גם לעשות נחת רוח גדולה לבורא עולם, וגם חיים טובים ורגועים לנו בעולם הזה...'

לרכישת הספר "תוכנו רצוף אהבה" מאת מחברת הטור:
0583266571

המשך פנינים מהפרשה

במרקוק, בפולין וכו', ואף על פי כן הם עם אחד, אם כן שטח האדמה אינו יכול להגדיר עם.

קם פילוסוף שלישי ואמר שהוא חושב שצורת הלבוש מגדירה עם. קבוצת אנשים הלובשים לבוש אחיד ודומה, הם עם אחד! שוב העם היהודי סתר את התזה - יהודי מרוקו לובשים ג'לבייה, יהודי תוניס לובשים ברנוס, ואילו יהודי פולין חובשים שטריימל... ואף על פי כן הם עם אחד.

נבוכו הפילוסופים: לא השפה המשותפת, לא מקום המגורים ולא הלבוש מגדירים מהו עם, אם כן מה מגדיר עם?...

עד שקם אחד הפילוסופים ואמר להם את המשפט שאמר רבנו סעדיה גאון זצ"ל: "אין אומתנו אומה אלא בתורתה!". ההגדרות אצל עם ישראל שונות מכל עם אחר. הדבר היחיד שמאחד את כל עם ישראל ומגדיר אותו כעם אחד, זה לימוד התורה וקיום המצוות. כל היהודים בכל הלובשים מכל העדות ומכל הארצות מניחים את אותן תפלין ושומרים שבת ביום השביעי, חוגגים פסח כהלכתו, ומנענעים את אותם ארבעה מינים. התורה ורק התורה היא המאחדת בינינו.

החזיקו מעמד לשעתם בלבד, וכמו כל תנועה סוחפת-חולפת, גם הם נמוגו כעשן. נכדיהם של אותם חלוצים שרוממו את אהבת ארץ ישראל היתה בגרונם, מעדיפים היום את ברלין, ומוותרים בקלות רבה על חלקים מארץ ישראל וקברי אבות. הרגש האמיתי כלפי ארץ ישראל, נותר היום רק בקרב שומרי המצוות.

קבוצה של פילוסופים, ישבו להם והתפלספו כדרכם. הפעם, מוקד הדיון היה מהי ההגדרה המדויקת שלפיה ניתן להגדיר עם? פתח אחד מהם ושטח את דעתו המלומדת לפיה כל קבוצת אנשים שמדברים באותה שפה, הם עם אחד! מיד דחוהו חבריו "הרי העם היהודי הוא עם אחד, והם מדברים בשפות שונות, ערבית, אידיש, אנגלית ועוד שלל שפות...".

קם פילוסוף אחר וטען שלדעתו הגדרה של עם תלויה במקום המגורים, דהיינו כל קבוצת אנשים שגרים באותו שטח אדמה, זה עם אחד! מיד דחוהו חבריו "הרי ישנו עם אחד - עם ישראל - מפוזר ומפורד בין העמים, בתימן,

מוסר עם סיפור

נאה הרב יעקב עמר שליט"א

היות ומצאו מקום עבודה אחר.

אחרי חצי שנה אמרו אחת לשנייה אולי נלך לבקר בבית אבות נראה מה קורה שם? באו ולא מצאו את הקשישה המדוברת, שאלו את שכנתה לחדר, והיא ענתה ביושב, 'הלכה'.

המושג "הלכה" בבית אבות זה רק למקום אחד.

השתיים היו מזועזעות, הן חיפשו את המנהלת, ואמרו לה: למה לא אמרת לנו שפלונית נפטרה, את יודעת שהיינו קשורות מאד אליה.

המנהלת מסתכלת עליהן ושואלת נפטרה? היא התחתנה!

ובאותו רגע נשמעה זעקה מפי הבנות: מה? ה ת ח ת נ ה...!!!

כן! עונה המנהלת ומספרת: בערך לפני חצי שנה הגיע לבית אבות אדם בן שמונים, הוא היה בריא ומלא מרץ, אבל לא רצה לישון לבד בבית, מאחר ולא רצה להטריח את הנכדים שיבואו לישון אצלו, הוא עבר לבית אבות.

אחת העובדות חשבה שזה ממש שידוך טוב הקשיש והקשישה, היא הציעה לשניהם, ובאמת תוך זמן קצר הם התחתנו. והלכו לגור בבית שלו כי הוא היה אדם אמיד.

שתי הבנות נשאו פערות פה. ההבדל ביניהן אליה, שהיא התפללה אמנם תפילה אחת אבל לא סמכה על הנתונים שלה, בת שמונים ושלוש וכו', אבל הם חשבו אנחנו צעירות עובדות מסודרות נמצא משהו נתפלל אבל לא צריך הרבה מאמץ. אחי ורעי היקרים יש מסר נוסף ואדיר בסיפור, הקשישה עשתה התאמצות נוספת בגילה כשנדע לה שמקום קבורתו של התנא האלוקי יונתן בן עוזיאל זיע"א מסוגל לדבר, קמה ונסעה והתפללה, ולבסוף קיבלה ישועה - התחתנה.

הפרשה היא 'נשא' לפעמים אם האדם מתרומם קצת הקב"ה מרומם אותו הרבה כדברי חז"ל.

השדוך שהגיע בגיל שמונים ושלוש השבת אנו ממש ערב חג מתן תורה, במוצאי שבת נזכה להכנס לחג הקדוש, לזכות לפתוח את השבוע בקדושת החג שתלווה אותנו הלאה.

סיפר הרב צבי נקר שליט"א סיפור הפלא ופלא.

שתי בנות שלמדו עבודה סוציאלית, הגיעו להתמחות בבית אבות בבני ברק. אחת מדיירות בית האבות היתה קשישה בת שמונים ושלוש, שלא נישאה מעולם. אבל קשישה זו היתה מלאת שמחת חיים ופעילה ועצמאית, והסיבה שבאה לבית אבות כדי למנוע לעצמה את הבדידות.

יום אחד היא ארתה שהבנות מזדרזות לסיים את המטלות. שאלה אותן לאן אתן ממחרות?

אמרו: אנחנו בנות עשרים ושש, ועדיין לא מצאנו את השידוך, ויש סגולה להתפלל בעמוקה - מקום קבורתו של התנא האלוקי יונתן בן עוזיאל זיע"א. יפריע לכן אם אני אצטרף אליכן? בכלל לא יפריע בשמחה.

בנסיעה שאלו אותה למה באת?

אמרה אני רוצה להתחתן, ואמרתן שזה מקום שמסוגל לזה.

אמרו לה אבל את כבר בת שמונים ושלוש? ענתה אז מה? אני רוצה!

הבנות צחקו לעצמן. במקום לחשוב על יום המיתה, היא חושבת על יום החתונה...

הגיעו לעמוקה, והבנות שמו לב בחצי עין שהיא מתפללת ממש בכונה גדולה.

חזרו בחזרה. זמן קצר לאחר מכן הבנות עזבו, את מקום עבודתן בבית אבות

פניני הדף היומי

נאה הרה"ק ירון מרדכי זכאי שליט"א

הפקר בית דין הפקר (מסכת יבמות דף פט)

בסוגייתנו אנו למדים על מושג יסודי בהלכה הפקר בית דין הפקר, מושג המבטא את כוחם של בית דין וחכמים שיש בידם להפקיע ממון מבעליו, ולדין זה ישנם השלכות לדינים רבים ובסוגייתנו לגבי דין ירושת אישה שתיקנו במקרים מסוימים שלא ירשו אותה קרובי האב אלא בעלה שמדובר בנישואין מדברי חכמים כגון בנערה יתומה קטנה שהשיאוה אחיה או אמה.

והמקור לדין זה הוא מהפסוק בעזרא שאמר עזרא לישראל "כל אשר לא יבוא לשלושת הימים כעצת השרים והזקנים יחרם כל רכושו והוא יבדל מקהל הגולה" ומבואר שיש כח ביד השרים והזקנים להפקיע רכושו של אדם ממנו, והגמרא מביאה מקור נוסף מהפסוק ביהושע אלה הנחלות אשר נחלו אלעזר הכהן ויהושע בן נון וראשי האבות למטות בני ישראל" ומבואר בפסוק זה שיש בכח הראשים שהם בית דין וראשי העם להנחיל ולהקנות מון לפי דעתם, ובספרי מאור לאש על סוגית הש"ס ביארתי מדוע הגמרא צריכה להביא שתי פסוקים, משום שפסוק אחד בא

ללמדנו שיכולים להפקיר נכסים, ופסוק שני ללמדנו שגם יכולים להעביר את הנכסים גם לאדם אחר.

ומבואר בדברי רבותינו הראשונים (שו"ת הרשב"א ח"א סימן ט' והנימוקי יוסף) שאף שדין זה נלמד מפסוקים הכתובים בנביאים (יהושע) ובכתובים (עזרא) מכל מקום הכח שבידי חכמים הוא מן התורה לעשות כן, אמנם בשו"ת דבר אברהם (חלק א סימן א) כתב שדין הפקר הוא מכח שררה וממשלה ודומה לדינא דמלכותא דינא ואינו מהתורה.

כמו כן נאמרו כמה שיטות באיזה בית דין נאמר כלל זה.

א. דעת המרדכי ותורתו הדשן שצריך בית דין כמו הבי"ד של רב אמי ורב אסי שלא היה בדורם בית דין גדול כמותם ואז יכולים להפקיע ממון.

ב. מדברי הרמב"ם (הלכות סנהדרין פרק כ"ד הלכה ו) משמע שכל בית דין הקבוע בעיר יכול להפקיע ממון מכח הפקר בי"ד הפקר.

ג. לדעת המרדכי כל מי שהתמנה פרנס על הציבור יכול לתקן תקנות ולקנוס והפקירו הפקר.

ד. דעת מהר"י קולון (שורש קפח) שכל שלושה שהתמנו לדיינים אפילו שהם הדיינות יכולים לקנוס ולהוציא ממון מכח הפקר בי"ד הפקר. שבת שלום.

ניתן לרכוש במחיר מיוחד את הדיסק אונקי של הרה"ג ירון מרדכי זכאי שליט"א הכולל את כל שיעורי הדף היומי על מסכתות הש"ס בשפה ברורה ורהוטה ושיעורים בהלכה. וכן להשתתף בהוצאת סדרת ספרים בדיני ממונות בנושאים אקטואליים ליצירת קשר בפלאפון 052-7630352

ניתן להזמין לשיעורי תורה / אזכרה ברהבי הארץ רבנים מכולל "יביע אומר" 03-8000770

גד תמיד לע"נ ר' מנשה בן רחל ז"ל ולע"נ שושנה מיהן בת זיוה ע"ה

בתרומה של 250 ש"ח אתם שותפים בהפצת העלון ב:20,000 עותקים